

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 309/06-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. septembra 2006 predbežne prerokoval sťažnosť I. K. K., B., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaniach vedených pod sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júla 2006 doručená sťažnosť I. K. K. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaniach vedenom pod sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004 a sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006.

Skutkový stav, v ktorom sťažovateľ vidí porušenie jeho označených práv, je v sťažnosti opísaný tak, že „*Najvyšší súd SR, ako súd odvolací, svojím uznesením sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/04 zo dňa 19. V. 05, odmietol moje odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1 S 56/2004-44, zo dňa 29. VI. 04, ktorým bolo zastavené súdne konanie o preskúmanie rozhodnutia právneho predchodcu žalovaného – Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny v Bratislave pod č.j. Soc. 277/97/01977, zo dňa 3. I. 1997 a 273/97/01977, zo dňa 16. V. 1997, a to z dôvodu jeho údajného oneskoreného podania mnou, pri ktorom ale podľa môjho presvedčenia bolo týmto súdom na moju ujmu zneužitie zákonné ustanovenie ods. 2), §-u 47 OSP! A práve pre túto príčinu napadol som toto svojvoľné a nezákonné rozhodnutie najvyššieho súdu dovolaním, zo dňa 13. VII. 05, v ktorom som namietal, že došlo tu k vade konania podľa písm. f), §-u 237 OSP (bránenie v konaní pred súdom), o čom bol povinný následne dovolací súd rozhodnúť, ale nerozhodol lebo dovolanie odmietol pre inú príčinu, ktorá nemá svoje právne opodstatnenie. Najvyšší súd SR iným senátom totiž svojím konečným uznesením sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006, zo dňa 27. IV. 06, ako kasačný súd, toto dovolacie konanie ukončil nezákonným spôsobom tak, že ho zastavil, vraj pre nedostatok jeho kompetencií, čo je prinajmenšom nesprávne a zavádzajúce“.*

Podľa sťažovateľa sú napadnuté rozhodnutia najvyššieho súdu vydané v oboch namietaných konaniach nekvalifikované a bolo mu nimi zabránené konať pred súdom vo veci samej. Sťažovateľ zastáva názor, že „... moja kauza bola na oboch stupňoch právoplatne ukončená len v procesnoprávnej rovine a nebolo tu rozhodnuté aj o veci samej a o hmotnom práve, na čo kasačný súd údajne svoju kompetenciu nemá, ale určite má svoju kompetenciu, pokiaľ ide o vady konania v zmysle §-u 237 OSP, ktoré som a iba tie namietal! Preto podľa mňa nie je vôbec dôvodné a právne opodstatnené, že táto moja kauza v tomto ohľade bola tiež spájaná so zákonným ustanovením ods. 2), §-u 250s OSP, či inými ustanoveniami vecného rázu, ktoré tu neplatia a preto je aj bez právneho významu posudzovanie môjho odvolania i dovolania podľa toho, do ktorej kategórie sporov patria. Preto som presvedčený, že aj v tomto mojom prípade označený porušovateľ môjho

základného a ľudského práva, ktorým má byť Najvyšší súd SR, porušil tieto na môj úkor podľa Ústavy SR i Dohovoru, pokiaľ ide o výslovné právo na súdnu ochranu, resp. o právo na reálny súd s povinnosťou súdu v konečnom dôsledku rozhodnúť predovšetkým vo veci samej“.

Z uvedených dôvodov sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a jej prijatí na ďalšie konanie (§ 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde) vo veci samej takto rozhodol:

„1. Vyslovuje, že základné a ľudské práva I. K. K. podľa ods. 1), čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a ods. 1), čl. 6 v spojení s čl. 13 Dohovoru o ich ochrane postupom Najvyššieho súdu SR jak v odvolacom, tak aj dovolacom konaniach vedených u neho pod sp. zn. 2 Sž-o-KS 194/04 a 1 Sž-o-NS 4/06 porušené boli.

2. Priznáva I. K. K. primerané finančné zadosťučinenie vo výške 80 tis. Sk (slovom osemdesiatšesťtisícokorúnoslovenských), ktoré je mu povinný Najvyšší súd SR v Bratislave uhradiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.

3. Ukladá Najvyššiemu súdu SR so sídlom v Bratislave uhradiť vzniklé trovy tohto súdneho konania na označený účet právneho zástupcu sťažovateľa, a to do 15-tich dní od právoplatnosti tohto súdneho rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa prerokoval na neverejnom zasadnutí a preskúmal ju zo všetkých hľadísk uvedených v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

1. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004

Predmetom sťažnosti je okrem iného namietané porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v označenom konaní.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy má každý právo domáhať sa zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v (...) čl. 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky ustanovené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru je zabezpečovaná zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru (III. ÚS 136/03).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Základné právo na súdnu ochranu však nie je absolútne. V záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy), akými sú napr. spôsobilosť byť účastníkom konania, povinnosť právneho zastúpenia v niektorých prípadoch, zákonom ustanovené náležitosti návrhu na začatie konania, zákonné lehoty a taktiež zaplatenie súdneho poplatku podľa ustanovení príslušného zákona.

Z obsahu súvisiaceho spisu Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 S 56/2004, ktorý si ústavný súd zadovážil v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti, vyplýva, že najvyšší súd konajúc o odvolaní sťažovateľa proti

uznesení krajského soudu sp. zn. 1 S 56/2004 z 29. června 2004 rozhodol uznesením sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004 z 19. mája 2005 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol podľa § 218 ods. 1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) z dôvodu, že bolo podané oneskorene.

Z odôvodnenia označeného uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že „*Pri posudzovaní včasnosti podania odvolania vychádzal predovšetkým z § 204 ods. 1 OSP veta prvá, v zmysle ktorého sa odvolanie podáva do pätnástich dní od doručenia uznesenia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje, odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí pätnásťdňovej lehoty preto, že sa odvolateľ spravoval nesprávnym poučením súdu o odvolaní (§ 204 ods. 2, veta prvá OSP). Vzal na zreteľ tiež § 57 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa do uplynutia lehoty nezapočítava deň, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a tiež § 57 ods. 2 OSP, v zmysle ktorého lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší pracovný deň.*

Ako vyplýva z obsahu spisu, napadnuté uznesenie obsahovalo správne poučenie o odvolacej lehote a o tom, komu sa odvolanie podáva.

Podľa § 47 ods. 2 OSP ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Z obsahu spisu je zrejmé, že napadnuté uznesenie bolo žalobcovi doručené dňa 9. augusta 2004 uložením na pošte. Pätnásťdňová lehota na podanie odvolania žalobcovi začala plynúť dňom 10. augusta 2004 (§ 57 ods. 1 OSP) a jej koniec pripadol na deň 24. augusta 2004 (utorok), ktorý bol riadnym pracovným dňom. Odvolanie žalobcu, ktoré

odovzdal na poštu na doručenie súdu prvého stupňa až 30. augusta 2004, bolo opreto podané oneskorene.

Samotná skutočnosť, že navrhovateľ osobne prevzal uznesenie krajského súdu dňa 16. augusta 2004, nemení nič na skutočnosti, že platí fikcia doručenia v zmysle vyššie citovaného ustanovenia zákona“.

Skutkový stav opísaný v citovanom rozhodnutí korešponduje s tým, čo zistil ústavný súd z obsahu súvisiaceho súdneho spisu.

Ústavný súd konštatuje, že sťažnosť sťažovateľa zo 16. júla 2006 (doručená ústavnému súdu 18. júla 2006) neobsahuje žiadnu relevantnú námietku, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru, že aplikácia § 47 ods. 2 OSP najvyšším súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004 bola ústavne nekonformná a predstavovala zásah do ním označených základných práv.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavnú neopodstatnenosť návrhu ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré sťažovateľ označil, či už pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98), inými slovami, ak sťažovateľ namietne také porušenie základného práva alebo slobody, ktoré podľa okolností prípadu očividne nemohlo nastať (primerane II. ÚS 70/99).

Podľa názoru ústavného súdu bol postup najvyššieho súdu v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, čo nemôže vytvárať spojitosť s namietaným porušením označených práv sťažovateľa. Preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

2. K namietanému porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006

Proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 2 SŽ-o-KS 194/2004 z 19. mája 2005 ako súdu odvolacieho podal sťažovateľ dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 237 písm. f) OSP tvrdiac, že v konaní došlo k vadám najmä v tom, že mu bolo ako účastníkovi bránené konať pred odvolacím súdom. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa svojím uznesením z 27. apríla 2006 sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006 zastavil.

Toto svoje rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd s poukazom na to, že *„Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 OSP) (...) V týchto prípadoch je však dovolanie prípustné iba vo veciach, uvedených v § 236 až 239 OSP v spojení s § 250s ods. 2 OSP.*

V konaní v horeuvedenej veci o takýto prípad nešlo, lebo žalobca sa domáhal preskúmania právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci, patriacej na konanie podľa V. časti druhej hlavy OSP, v ktorej Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací, nemá právomoc konať.

Najvyšší súd preto s poukazom na § 104 ods. 1 v spojení s § 246c OSP konanie vo veci zastavil, lebo právomoc konať vo veci samej nemal“.

Podľa § 246c OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu najvyššieho súdu opravný prostriedok nie je prípustný, ak nie je ustanovené inak v § 250s ods. 2 OSP.

Už samotná skutočnosť, že v okolnostiach veci smerovalo dovolanie sťažovateľa proti rozhodnutiu najvyššieho súdu (ako súdu odvolacieho), vylučuje v zmysle ustanovenia § 246c poslednej vety OSP prípustnosť opravného prostriedku, pretože v § 250s ods. 2 OSP nie je vo väzbe na daný prípad ustanovené inak.

S ohľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z pripojeného rozhodnutia najvyššieho súdu nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvodených najvyšším súdom v napadnutom konaní a zakladalo príčinnú súvislosť s možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd vychádzajúc zo skutkových okolností, ktoré vyplynuli z obsahu sťažnosti a dotknutého súdneho spisu, z právnych východísk a záverov najvyššieho súdu preto sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 SŽ-o-NS 4/2006 podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

3. K namietanému porušeniu čl. 13 dohovoru

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Ústavný súd poznamenáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takémuto záveru nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (m. m. II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru nemôže všeobecný súd porušiť vtedy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní (m. m. IV. ÚS 36/04).

Preto napadnuté konania najvyššieho súdu nesignalizujú žiadnu možnosť priamej príčinnej súvislosti s porušením práva sťažovateľa mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie čl. 13 dohovoru tak, že ju odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľa uplatnených v jej návrhu na rozhodnutie vo veci samej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. septembra 2006